

Missie Mulanje 2010

Namens het team MaMu10 zal ik een weergave proberen te geven van de 7 dagen die wij in Mulanje, Malawi hebben doorgebracht. Door middel van diverse momentopnames, hoop ik een indruk te kunnen geven van een indrukwekkend, intensief en zeer goede tijd in Malawi.

Achtergrondinfo

Dit betrof een eerste, exploratieve missie van Medical Checks for Children (MCC) in Mulanje, een gebied in het zuiden van Malawi. Malawi is een van de armste landen ter wereld met een inwoneraantal van ruim 14 miljoen op een oppervlakte dat globaal 3x zo groot is als Nederland.

Op uitnodiging van TNT Post werd MCC gevraagd medical checks uit te voeren op een tweetal scholen. TNT heeft een samenwerkingsprogramma met het World Food Program (WFP) dat een aantal scholen in Malawi voorziet van extra voedingsmiddelen. Naast het screenen van kinderen was een aanvullend aspect van deze missie het vergelijken hoe de gezondheidstoestand was tussen een school met en een school zonder ondersteuning van het WFP.

Het team

Het team bestond uit 9 leden waarbij de helft voor het eerst op missie ging. Best spannend, zeker als het een exploratieve missie betreft waar nog een extra stukje flexibiliteit wordt gevraagd. Er waren 5 artsen (2 huisartsen, 1 chirurg, 1 tropenarts en 1 kinderarts-in-opleiding). De niet-medici danwel paramedici betroffen biomedische wetenschappers en een verpleegkundige. Kortom, een gevarieerde groep qua achtergrond, leeftijd en MCC-ervaring. De voorbereidingsbijeenkomst geeft een globale eerste indruk van de MCC-werkwijze en het team, maar het blijft toch afwachten hoe alles in de praktijk uitpakt: Snap ik eigenlijk wel hoe ik het MCC-formulier moet invullen? Watvoor 'gebruiksaanwijzing' heeft iedereen? En niet onbelangrijk: kan ik opschieten met degene bij wie ik op de kamer slaap?! Gelukkig viel alles mee en tijdens de eerste briefing na aankomst werd er al vollop gelachen en het geheel viel als een geoliede motor in elkaar alsof we dit als team al jaren deden.

Checken op lokatie: buurthuis en scholen

Van tevoren was door de lokale contactpersoon geregeld dat wij op 2 scholen kinderen zouden screenen tijdens een korte schoolvakantie. Echter qua dagen zouden wij 1 dag checken tekort komen, gelukkig werd op de valreep georganiseerd dat wij bij een lokaal buurthuis 'vulnerable children' konden screenen. Dit was onze eerste 'carrousel moment' en betrof met name weeskinderen of kinderen die zich om een andere reden in een kwetsbare positie bevonden. Eerst wat onwennig, maar al snel kwam de routine erin en liep het geheel als een trein wat een prettig idee was met het vooruitzicht van honderden kinderen op de diverse scholen.

Bij het checken op de scholen werden leraren als vertalers ingezet. Buiten op de veranda, met de enkele stoelen en tafels die beschikbaar zijn, werd het carrousel dagelijks in rap tempo opgebouwd waar de honderden wachtende ouders en kinderen vervolgens aan deelnamen. Bij aankomst al vele wachtenden, ondanks weer of wind. Hier volgen enkele 'check-momenten':

'Open bowels'

Hoewel de officiële taal in Malawi Engels is, spreekt men overwegend Chichewa. Wij werden daarom bijgestaan door de leraren die als vertaler optraden. Dat er toch de nodige taalbarrières waren, blijkt uit dit voorbeeld: Er kwamen opvallend veel kinderen voorbij met de klacht 'open bowels'. Hierbij was het niet geheel duidelijk te krijgen wat er precies aan de hand was. Top tot teen onderzoek toonde bijvoorbeeld geen navelbreuk of 'uitpuilende darmen' anderszins. Totdat ineens het kwartje viel dat het niet om uitpuilende darmen ging, maar 'open darmen', oftewel: diarree.

'Opstand'

De animo was groot bij de lokale bevolking om hun kind(eren) te laten nakijken. Zodoende kwam het geregeld voor dat niet iedereen gezien kon worden. Dit zorgde vaak voor veel consternatie bij de inschrijf post. Schreeuwende moeders die huilende kinderen naar voren

door Naomi Ketharanathan (kinderarts IO)

duwen en bijna met elkaar op de vuist gaan. Enerzijds begrijpelijk, maar toen het een keer dreigde te ontsporen waren wij als team genoodzaakt het werk neer te leggen en demonstratief uit de carrousel te stappen. Dit was een beladen moment, waarbij gelukkig al snel duidelijk werd dat het signaal overkwam en iedereen bedaarde zodat het werk weer kon worden hervat.

'Hemels'

Aan het einde van een lange dag, klonk ineens gezang. Het lokale kerk koor bleek in 1 van de lege lokalen hun wekelijkse repetitie te houden. Een klein groepje van hooguit 10 mensen, stond in een kring a capella met fantastische akoestiek de mooiste nummers ten gehore te brengen. Iedereen ging stilletjes even staan luisteren en opladen.

'Ff weg'

Je staat toch raar te kijken als de vertalers c.q. leraren ineens op een checkdag middenin een druklopende carrousel melden dat ze 'even weg' moeten voor een jaarlijkse registratie. Al snel werd duidelijk dat 'even weg' enkele uren in beslag zou nemen. Niet naar de registratie gaan, was niet bespreekbaar. Als zij zich niet zouden laten herregistreren, dan waren zij hun leraren-licentie kwijt. Dilemma. Leraren weg, betekende ook vertalers weg en het einde van de carrousel voor die dag. Niet geheel de afloop die wij voor ogen hadden. Gelukkig kwam hulp uit onverwachte hoek. Kingsley, een lokale jongen die graag geneeskunde wil gaan studeren en zich bij onze groep had aangehaakt als vrijwilliger, sprong op een fiets om in een nabij gelegen dorp nieuwe vertalers op te trommelen. Onder de wachtende ouders bleek een man Engels te spreken en hij ontfermde zich over de onrustig wordende menigte. Met een kleine uur vertraging was vertalende vervanging geregeld, de wachtende ouders georganiseerd en kon de carrousel weer verder. Een schoolvoorbeeld inventiviteit en flexibiliteit!

Voetbal

Tussendoor was vaak tijd om met de kinderen te spelen. Simpele dingen als bellenblazen en handje-klap blijven een succes, maar nog beter: voetbal! Op de laatste dag bij 1 van de scholen daagde het MCC-team (lees: 8 vrouwen en 1 man) de leraren (lees: fanatieke Afrikaanse voetbal-liefhebbende mannen) uit voor een potje voetbal. Dit werd een hilarisch schouwspel onder de toeziende ogen van honderden kinderen. Dankzij wat creatieve aanpassingen op de spelregels van onze zijde, hebben wij zonder al teveel gezichtverlies verloren met 2-1.

Aankomst bij Chiwambo School: Rij wachtenden voor de boom, carrousel in opbouw op de veranda en Mt Mulanje op de achtergrond.

Muli Bwanji? (Hoe gaat het?)

Wij hebben in totaal 1010 kinderen kunnen screenen in de regio Mulanje met uiteenlopende problematiek. Hier een greep uit de casuïstiek.

Een aanzienlijk deel had groeiachterstand en anemie, het meest passend bij het insufficiënt dieet en uitgebreide worminfecties. Daarnaast zijn er aandoeningen die zich in een veel verder gevorderd stadium presenteren dan wij in het Westen zijn gewend: verwaarloosde breuken, uitgebreide huidinfecties, ernstig cariës.

Er blijven echter altijd een aantal kinderen bij die zich met bijzondere problemen presenteerden. Zo was het voor mij, kinderarts-in-opleiding, een unicum om een ernstig ziek meisje te zien dat mazelen bleek te hebben! Dit wordt in Nederland nauwelijks nog gezien met het huidige vaccinatie programma, maar is wel een ziektebeeld waar men beducht op moet zijn en waar met enige regelmaat epidemieën de kop opdoen in landen zoals Malawi.

Aan het begin van de week rees al snel de verdenking dat redelijk wat kinderen mogelijk Bilharzia (een potentieel lethale parasitaire infectie opgelopen in zoet water) zou kunnen

door Naomi Ketharanathan (kinderarts IO)

hebben op basis van het klachtenpatroon en urineonderzoek. Dit gegeven paste ook bij het feit dat wij ons in een endemisch gebied bevonden. Het was dan ook een klein succesje toen wij halverwege de week onze apotheek voorraad konden uitbreiden met medicijnen hiertegen. Zo heb je toch het gevoel dat je behandeling ter plekke kunt afstemmen.

Tot slot werden wij bij onze laatste checkpunt 'versterkt' door de aanwezigheid van een lokale medicijnman. Het was bijzonder om de samenwerking en wederzijds respect te zien tussen reguliere en traditionele geneeskunst. Lokale gebruiken konden worden toegelicht alsook de traditionele remedie. Vanuit onze kant, kon het belang van enkele simpele preventieve maatregelen nog eens worden benadrukt in de hoop dat dit ook via de traditionele weg aandacht krijgt.

Kip of het ei?

Even een momentje voor het meest veelzijdige stukje vlees. Hoewel wij natuurlijk meer dan dankbaar waren dat wij dagelijks driemaal van een maaltijd mochten genieten; de terugkerende combinatie van 's ochtends: een gebakken ei, 's middags: een gekookt ei en 's avonds: een gefrituurd kippenboutje was voor menigeen (met toenemende vermoeidheid) soms net iets teveel kip. Een poging om de monotonie te onderbreken met de variant omelet was geen succes. Gelukkig werd dit tijdig onderkend door de leiding en werd de nodige onderbreking gevonden in een heuse, lokale pizzeria! Kleine dingen die soms een zeer welkome onderbreking zijn tijdens intensieve dagen.

Mount Mulanje

Ik kan het niet laten om kort een woord te wijden aan Mount Mulanje. De diverse plaatsen waar er gecheckt werd staan in het schaduw van deze majestueuze berg dat een van de trekpleisters van Malawi is. Jolanda en ik waren enkele dagen eerder in Malawi en hadden de kans om 3 dagen een trektocht over de berg te doen. Al met al een enerverende ervaring door onder andere net iets te steile bergwanden ('als m'n moeder dit zou weten'), volgeboekte berghutten (gelukkig een slaapplek in het hutje van de bergwachter) en wandelschoenen die het op dag 1 begaven. Ondanks de diverse uitdagingen, een schitterende tocht met zeer afwisselend landschap, rustieke berghutten waar je je met een teiltje in de buitenlucht kon wassen en interessante ontmoetingen onderweg. Absoluut de moeite waard (zelfs met de 4 dagen spierpijn achteraf).

De toekomst...

Aangezien dit een eerste, verkennende missie was naar Malawi zal na afloop worden gekeken of MCC in de toekomst werkzaam kan zijn in Malawi. Echter, deze ene missie heeft al de nodige positieve uitwerkingen gehad. Roel en Sandra, een stel dat mee was op missie, heeft door een eigen inzamelactie een aantal aanvullende initiatieven kunnen financieren zoals o.a. het opvullen van de vele gaten in diverse klaslokalen waar de kinderen zittend les krijgen. Daarnaast is het anti-worm-programma nieuw leven ingeblazen en heeft een lokale jongen, (Kingsley) die sterk gemotiveerd is om arts te worden en de hele week ons heeft bijgestaan als vertaler en trouble-shooter hopelijk de laatste impuls gekregen om zijn doel te behalen. Wie weet, als MCC over een aantal jaar in Malawi een missie doet, kan Kingsley aansluiten bij de 'dokterspost'. Wij tekenen ervoor!

